

Załącznik
do uchwały Nr XXXIII/142/2010
Rady Gminy Świdziebnia
z dnia 11 lutego 2010 r.

**Program Aktywności
Lokalnej
w Gminie Świdziebnia
na lata 2010 – 2015**

Świdziebnia 2010

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
I. Cel główny Programu	4
II. Cele szczegółowe	5
III. Kierunki działań	6
IV. Założenia Programu	6
V. Odbiorcy Programu	7
VI. Metody pracy wykorzystywane do realizacji Programu	7
VII. Przewidywane efekty	8
VIII. Realizatorzy	8
IX. Finansowanie Programu	9
X. Monitoring i ewaluacja	9

WSTĘP

Program Aktywności Lokalnej wskazuje na problemy związane z funkcjonowaniem społeczności lokalnych i grup społecznych oraz wyznacza kierunki działań w zakresie aktywizacji lokalnej mieszkańców Gminy Świdziebnia, mających na celu poprawę sytuacji w tym zakresie i określa mechanizmy wzmacniające efektywność zmian.

Podstawą prawną Programu jest art. 110 ust. 10 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym Rada Gminy, biorąc pod uwagę potrzeby w zakresie pomocy społecznej, opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej.

Program Aktywności Lokalnej jest planem działań, przedsięwzięć jakie są realizowane i winny być podejmowane w przyszłości na terenie gminy, aby skutecznie zapobiegać różnym problemom społecznym. Ideą, która przyświeca opracowaniu niniejszego Programu jest tworzenie rozwiązań umożliwiających działania osłonowe przeciwdziałające izolacji i marginalizacji osób i ich rodzin. Świadomość istniejących problemów społecznych stanowi motywację do konstruowania rozwiązań nowatorskich i niekonwencjonalnych, dających szansę na podniesienie efektywności zamierzonych działań.

Założenia Programu Aktywności Lokalnej są spójne z założeniami zawartymi w innych dokumentach strategicznych.

Program Aktywności jest kompatybilny przede wszystkim z Ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362), z **Lokalnym Programem Pomocy Społecznej Gminy Świdziebnia na lata 2008-2015** w którym czytamy, że: *„Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa ma na celu wspomaganie osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej poprzez prowadzenie działań, które zapobiegają dysfunkcjom osób i rodzin oraz doprowadzają je do osiągnięcia pełnej aktywności społecznej”* oraz **Strategią Rozwiązywania**

Problemów Społecznych w Gminie Świedziebnia na lata 2009 – 2015, w której jako jeden z celów głównych założono „*Inwestycję w rodzinę – wzmocnienie funkcji rodziny, w tym wspieranie rodzin wieloproblemowych i dysfunkcyjnych*”, a także „*Włączenie mieszkańców w życie społeczności wiejskiej i rozwijanie partnerskiej współpracy instytucji publicznych i organizacji pozarządowych*”. Opracowując niniejszy Program uwzględniono także Strategię Rozwoju Gminy Świedziebnia oraz Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Świedziebnia na lata 2007 – 2013. Ponadto Program Aktywności Lokalnej jest spójny z założeniami ogólnopolskich dokumentów strategicznych tj. **Narodową Strategią Integracji Społecznej dla Polski, Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013, Strategią Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Krajowym Planem Działania na Rzecz Integracji Społecznej na lata 2008-2010, Strategią Polityki Społecznej na lata 2007-2013 przyjętą przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej i Strategią Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego na lata 200-2013 przyjętą również przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.**

„Program Aktywności Lokalnej w Gminie Świedziebnia na lata 2010-2015” jest niezbędnym dokumentem m.in. do realizacji projektów systemowych przez ośrodki pomocy społecznej w ramach Poddziałania (7.1.1) Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki - Priorytet VII - „Promocja integracji społecznej”.

I. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Celem Programu Aktywności Lokalnej jest rozwój lokalnej społeczności ze szczególnym uwzględnieniem środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz działanie w kierunku tworzenia wspólnego systemu działań zapobiegających wykluczeniu społecznemu, aktywizacji mieszkańców oraz metod naprawczych zmierzających do zapobiegania powstawaniu nowych

problemów społecznych. Program został stworzony w oparciu o potrzeby społeczności lokalnej w celu ich zaspokojenia na poziomie umożliwiającym bytowanie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

II. CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych, starszych, zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez wyrównanie szans w dostępie do różnych form pomocowych.
2. Wspieranie osób i ich rodzin we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do realizacji potrzeb życiowych i uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej.
3. Integracja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia.
4. Inicjowanie działań środowiskowych opartych na współpracy lokalnych instytucji i społeczności lokalnych.
5. Wspieranie lokalnych inicjatyw.
6. Poprawa jakości życia poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych.
7. Integracja środowisk lokalnych.
8. Ograniczenie obszarów wykluczenia społecznego.
9. Przywracanie możliwości pełnej realizacji ról społecznych osób, rodzin dotkniętych problemem ubóstwa poprzez integrację społeczną.
10. Promowanie prawidłowych wzorców funkcjonowania rodziny.
11. Organizowanie i wspieranie przedsięwzięć o charakterze informacyjnym, edukacyjnym, rekreacyjnym, aktywizującym i integracyjnym, kulturalnym, sportowych dla lokalnej społeczności.
12. Wspieranie i pobudzanie inicjatyw mieszkańców w zakresie organizacji różnorodnych działań i imprez integracyjnych oraz okolicznościowych.

III. KIERUNKI DZIAŁAŃ

Cele Programu realizowane będą poprzez podejmowanie następujących działań:

- rozeznanie przyczyn i skali zjawiska wykluczenia społecznego;
- zmniejszenie obszarów skrajnego ubóstwa,
- promocja działań prospołecznych ze szczególnym uwzględnieniem wolontariatu;
- wspieranie rozwoju różnych form aktywizacji zawodowej, zdrowotnej, edukacyjnej i społecznej mieszkańców, w tym w szczególności klientów pomocy społecznej;
- wspieranie lokalnych inicjatyw obywatelskich;
- ułatwienie dostępu do poradnictwa i informacji;
- zwiększenie aktywności lokalnych instytucji i organizacji oraz podejmowanie przez nie współpracy na rzecz rozwiązywania lokalnych problemów (rozwój lokalnych partnerstw);
- poprawa dostępu do informacji publicznej;
- badanie potrzeb mieszkańców;
- realizacja Programu Aktywności Lokalnej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- inne wynikające z aktualnych potrzeb i zgodne z celami Programu.

IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

1. Otwartość instytucji publicznych na potrzeby środowiska lokalnego,
2. Współpraca instytucji i służb,
3. Angażowanie lokalnej społeczności w realizacji celów i kierunków działań,
4. Kierowanie działań w pierwszej kolejności do osób i grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

V. ODBIORCY PROGRAMU

Program skierowany jest do:

- członków danej społeczności;
- osób z konkretnego środowiska;
- grup społecznych;
- osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia.

VI. METODY PRACY WYKORZYSTYWANE DO REALIZACJI PROGRAMU

Do realizacji Programu zostaną wykorzystane następujące metody pracy:

- 1) *Środowiskowa praca socjalna* - działania realizowane przez pracownika socjalnego, mające na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi;
- 2) *Instrumenty aktywnej integracji* – katalog instrumentów aktywizacyjnych z zakresu aktywizacji zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej i społecznej, które zawarte są w „Zasadach przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013”;
- 3) *Działania o charakterze środowiskowym* – inicjatywy integracyjne obejmujące między innymi: badania, opracowania, analizy, edukację społeczną i obywatelską, spotkania i konsultacje, debaty, organizowanie i inspirowanie udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym.

VII. PRZEWIDYWANE EFEKTY

1. Integracja społeczności lokalnej i grup społecznych.
2. Zdiagnozowanie potrzeb i problemów oraz planowanie i realizowanie zadań w odpowiedzi na realne potrzeby.
3. Skuteczniejsze i efektywniejsze wykorzystywanie istniejących zasobów.
4. Podwyższenie jakości realizowanych działań środowiskowych oraz inicjowanie nowych form i metod pracy.
5. Stworzenie płaszczyzny sprzyjającej angażowaniu się w życie lokalnej społeczności.
6. Wzrost poczucia przynależności do danej społeczności i odpowiedzialności za procesy w niej zachodzące.
7. Wzrost zaangażowania instytucji oraz organizacji pozarządowych w zakresie podejmowania działań środowiskowych.
8. Powstanie lokalnych grup działania oraz organizacji pozarządowych.
9. Realizacja projektów inicjowanych i współorganizowanych przez lokalne społeczności.
10. Aktywizacja osób wykluczonych.
11. Poprawa funkcjonowania osób wykluczonych w społeczeństwie.
12. Zmiana postaw społeczności lokalnych wobec osób i grup dysfunkcyjnych.

VIII. REALIZATORZY

Realizatorami zadań Programu są:

- Urząd Gminy Świdziebnia,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdziebni,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- organizacje pozarządowe w tym: Parafia, Caritas, PCK,
- osoby fizyczne,

- Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Policja,
- Zakład Opieki Zdrowotnej,
- szkoły z terenu gminy oraz pozostałe jednostki organizacyjne i pomocnicze,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

IX. FINANSOWANIE PROGRAMU

Zadania Programu mogą być finansowane z:

- środków własnych gminy,
- środków pochodzących z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 m.in. projekty systemowe z działania 7.1 przeznaczonych typowo dla ośrodków pomocy społecznej oraz z działania 7.3 projekty konkursowe,
- dotacji,
- środków finansowych przekazanych przez sponsorów.

X. MONITORING I EWALUACJA

Monitorowanie projektów w ramach Programu Aktywności Lokalnej polegać będzie na ciągłym śledzeniu procesu wdrażania Programu i ocenie sposobu realizacji oraz rezultatów działań przy pomocy odpowiednio dobranych wskaźników. Monitoring umożliwi identyfikację nowych problemów, ocenę zaangażowania i współpracy jednostek odpowiedzialnych za realizację strategii oraz ocenę rezultatów działań.

Monitoring odbywać się będzie systematycznie przez realizatorów Programu. Zarówno ocena jak i ewaluacja projektów będzie następowała każdorazowo po zakończeniu realizacji projektu w odniesieniu do zakładanych

w harmonogramie rezultatów. Celem będzie obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawiają się podczas realizacji zadań. W przypadku pojawienia się ewentualnych rozbieżności powstałych pomiędzy założeniami a rezultatami, dokonywane będą zmiany w metodach pracy przyjętych w założeniach. Realizatorzy będą przedkładać Radzie Gminy Świdziebnia sprawozdania z podjętych działań w ramach Programu Aktywności Lokalnej.